

58 ZENBAKIA. 2024

ELKARRIZKETA | **Carlos García**. Goi Eskola Politeknikoko koordinatzaile nagusia

**“HIREKIN sortzea da, nolabait,
Goi Eskola Politeknikoaren
bilakaera logikoa”**

Zenbakia
BI ELETARA
Nº BILINGÜE

Zenbakia
EUSKARAZ

Ejemplar en
CASTELLANO

LABORAL Kutxa Mondragon
Unibertsitatea txartel berria.

ZOZKETA

Lortu **Dublinerako ihesaldi bat zuretzat eta hiru lagunentzat**, LABORAL Kutxa Mondragon Unibertsitatea txartela 2024ko azaroaren 30a* baino lehen kontratatuta izateagatik.

*Eskaintzak Mondragon Unibertsitateko 30 urtetik beherako ikasleentzat balio du. Zozketa 2024ko abenduaren 9an egingo da. Kontsultatu lege-oinarriak LABORAL Kutxaren edozein bulegotan edo www.laboralkutxa.eus webgunean.

HIREKIN, lurraldea hobetzeko

Carlos Garcíak, Goi Eskola Politeknikoko koordinatzaile nagusiak, HIREKIN zentro berriak duengarrantzia eta lurraldeahobetzeko duen potentzialitatea azpimarratu ditu. Garcíaren hitzetan, HIREKIN sortzea da, nolabait, Goi Eskola Politeknikoaren bilakaera logikoa. Gainera, zentro honek ahalbidetuko du laborategiko prototipotik (TRL4 maila) balioztatze industrialera (TRL 6-7) igarotzea.

AURKIBIDEA

03	Editoriala
04	Berriak
10	Erreportajea
13	Iritzia
14	Elkarrizketa
16	Unibertsitatea & enpresa
20	Komunitatea
23	Agenda

Graduko azokek, arrakasta handia

Mondragon unibertsitateak hainbat azoka egin ditu estrainekoz eskaintzen dituen graduen berri emateko. Azoka arrakastatsu hauek urrian egin ditu, Bilbon As Frabrik fakultatean eta Donostian Kursalean, eta biek harrera oso ona izan dute. Azoka horietan Unibertsitateak 18 titulu aurkeztu ditu, horietatik bat berria, Kultur eta Sormen Industrien Komunikazioa eta Gestioa izenekoa. Bilbon 15 hitzaldi egin dira eta Donostian 13. Bilbao AS Fabrikera 357 pertsona gerturatu ziren eta Donostiara 507. Guztira: 864

Badator EU4Dual Annual Conference 2025eko apirilaren 2 eta 3an

EU4Dual jardunaldia Mondragon Unibertsitateko Galarretako campusean hasiko da Donostian; eta bigarren egunean Bidart-en, ESTIA Teknologia Institutuan, jarraituko dio. Institutu hau Mondragon Unibertsitateak gidatzen duen E4Dual Europako Unibertsitatearen 9 kideetako bat da. 'Greener Visions, Brighter Futures' lelopean, gai nagusiak Economía Berdea, Lanaren Etorbizuna eta Ikasketa dualak. Berrikuntza gisa, nazioarteko ikasleentzat ere ekimen zehatzak antolatu dira. Laster zabalduko da izenematea.

HAZTEN DOAN BALIOA

Ekintzailetasuna Mondragon Unibertsitatearen DNAn dago sortu zenetik. Irakasle, ikertzaile eta ikasleentzat erronka eta aukera da. Enpresagintzarentzat oinarritzko ezagutza esparrua da, eta gainontzeko fakultateen helburua da inguruan dituen eragileei balio ekarpena egin, eta lurraldean giza inpaktua sortzea. Honetaz guztiaz hausnartu dugu Goi Eskola Politeknikoko Laida San Sebastianekin, Enpresagintzako Jana Pescadorrekin, Basque Culinary Center-eko Izaskun Zurbiturekin eta Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultateko Xabi Igoarekin.

Hark azaldu dizkigu HIREKIN zentro berriari esker aukera asko zabaltzen direla, ekintzailetasun industrial jasangarriaren bitartez, gure lurraldea eraldatu eta hobetzeko. Laida San Sebastiánek eta Carlos Garcíak azpimarratu duten bezala ukazina da ekintzailetasuna euskal DNAn dagoela eta betidanik desberdindu gaituela. Ezaugarri hori are eta nabarmenagoa da Mondragon Unibertsitatean eta honen fakultateetan. Horren adibide argia da Euskadiko lehen hazitegia, Saiolan, Goi Eskola Politeknikoari esker sortu izana, eta baita ere sortu berri den HIREKIN zentroa.

Lehen pertsonan ekintzaile aritzea modu beteena da, eta LEINNen taldean norberaren enpresa sortu eta gizartean emaitza duten benetako proiektuak garatuz egiten dute. Hala ere, gainontzeko fakultateetan ikasleei gradualki ekintzailetasun gaitasuna batzen joaten dira, eta ekintzaile dinamikien garapena sustatzen. Era berean, mentore, aholkulari eta adituen zein hazitegien sare global handia daukate, martxan jarri ahal izateko. Ondorioz, misioa da gazte talentuari behar dituen erremintak eman, aldaketak gidatzeko oinarritzko gaitasunen garapena sustatu, berrikuntza bultzatu eta proiektuak kudeatu, beti ere gizarteari onura emateko begiradarekin.

"Ekintzailetasuna Mondragon Unibertsitatearen DNAn dago eta nabarmenagoa da Mondragon Unibertsitatean eta honen fakultateetan".

Goi Eskola Politeknikoaren koordinatzaile nagusi Carlos Garcíarekin ere izan gara eta

Eraldaketa industrial jasangarrirako
berrikuntza eta ekintzailtza zentroa

Centro de innovación y emprendimiento

Ordezkaritza zabala gerturatu zen ikasturte hasiera ekitaldira.

Berrikuntza eta enpresetan jarri du jomuga unibertsitateak

MONDRAGON UNIBERTSITATEAK 2024-2025 IKASTURTEAREN HASIERAKO EKITALDI OFIZIALA ARRASATEKO BERRIKUNTZA ETA EKINTZAILTZA INDUSTRIAL JASANGARRIKO HIREKIN ZENTRO BERRIAN EGIN ZUEN. IMANOL PRADALES LEHENDAKARIAK HASIERA OFIZIALA EMAN ZION IKASTURTEARI.

Mondragon Unibertsitatea | Unibertsitateak epealdi estrategiko berriari ekin dio, datozen hiru urteetarako jardunbide nagusiak zehaztuko dituen 2025-2028 aldirako Plan Estrategikoa onartuta. Planak etorkizunean jartzen du jomuga, eta erronka eta helburu zehatzak zein asmo handiko kopuruak finkatzen ditu. Epemuga horretarako, lau erronka estrategiko finkatu ditu Unibertsitateak, eta dagoeneko lanean ari da horietan: ikasleen ikaskuntza esperientziaren bikaintasuna handitzea; profesionalentzako etengabeko prestakuntzaren eskaintza birtual eta hibridoa sendotzea; ikerketa eta transferentzia bultzatzea enpresen lehiakortasuna hobetzeko; eta tokiko eta nazioarteko posizionamendua indartzea.

Matrikulazioan hazkundera

Imanol Pradales lehendakariak eman zion hasiera ofiziala ikasturteari ekitaldia amaitzeko. Haren aurretik Mondragon Unibertsitateko idazkari nagusi Idoia Peñakobak, Vicente Atxa errektoreak, eta Goi Eskola Politeknikoko doktore eta ikertzaile Pedro Arrazolak hitza hartu zuten.

Mondragon Unibertsitateak zortzi titulu berri eskainiko ditu ikasturte honetan -hiru master, aditu ikastaro bat eta lau espezializazio ikastaro- ezagutza arlo hauetan: ingeniari, enpresa kudeaketa, ekintzailtza, hezkuntza, humanitateak eta gastronomia. Guztira 7.000 ikasletik gora matrikulatu dira ikasketa ofizialetan -graduak, masterrak eta doktoregoak-. Horietatik berriak dira 2.400 ikasle, orain lau urte baino %18 gehiago.

2023-2024 ikasturteko memoria

Graduko 18 titulu (11 dualak) eskaini ditu -horien artean, Industriari Aplikatutako Ingeniari Fisikoa berritzailea-, 22 master ofizial (11 eredu dualean) eta 4 doktorego programa. Ikasle kopuruari dagokionez, graduondokoak batuta, 7.653 ikasle egon dira matrikulatuta, aurreko ikasturtean baino %6 gehiago. Mugikortasunari dagokionez, 1.970 ikasle egon dira atzerrian ikasten eta 634 etorri dira gurera; eta, gainera, MEI-Mondragon Internacional proiektua sendotu da.

Ikerkuntza eta transferentziari dagokionez, pasa den ikasturtean 656 proiektu garatu dira; 1.326 ikasle egin dute gradu amaierako proiektua eta beste 3.750 praktikan egon dira enpresa eta zentroetan.

Gradu eta masterren egresatuei diploma banaketa

MYGADE DUAL, BUSINESS DATA ANALYTICS ETA KUDEAKETAKO MASTERRETAKO 312 EGRESATUEI DIPLOMAK BANATU ZAIZKIE.

Diplomak emateko ekitaldia.

Enpresagintza Fakultatea | | Mondragon Unibertsitateko Enpresagintza Fakultateak myGade-Enpresen administrazio eta zuzendaritza eta BusinessDataAnalytics-BDatA gradu eta ikasleei diplomak banatu dizkie. Zehazki, Oñati, Irun eta Bilboko campusetan myGade gradua egin duten 125 ikasleri. Bilbon irakasten den Business Data Analytics-en graduatutako 34 ikasleri. Eta, baita ere, Mondragon Unibertsitateko Enpresagintza fakultateak eta Pertsonen eta Harreman Sistemen Lidergoa eta Coachinga programek eskaintzen dituzten masterretakoren bat egin duten 132 ikasleri. Guztira, Mondragon Unibertsitateak 312 diploma banatu dizkie gradu eta kudeaketako masterretako egresatuei.

Ekitaldiaren irekiera unibertsitateko

Enpresagintza fakultateko dekanok Lander Belokikegin du; eta itxieraren ardura izan du Mondragon Unibertsitateko errektore Vicente Atxak.

Guztira, 312 diploma banatu ditu Mondragon Unibertsitateak graduatuen eta kudeaketako masterren artean.

Masterreko 153 ikasle

Además de los estudiantes de grado, han recibido sus diplomas 153 alumnos y alumnas de los diferentes másteres que oferta la Facultad de Empresariales de Mondragon Unibertsitatea: máster en Internacionalización de Organizaciones, máster en Marketing Digital, máster en Gestión Estratégica del Talento de las Personas, máster en Dirección Contable y Financiera, y máster en Business Analytics; así como los programas en Liderazgo y Coaching de Personas y Sistemas Relacionales.

Hobekuntza obrak Aretxabaletako eta Eskoriatzako campusetan

ARETXABALETAKO CAMPUSEAN, ERAIKIN BERRIA GEHITUKO DIOTE EGUNGO EGOITZARI, ESKORIATZAN, ALDIZ, ERAIKIN HISTORIKOAN EGOKITZAPENAK EGIN DITUZTE.

Aretxabaletako campuseko eraikin berria.

Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea | Debagoienan dituen bi campusetan egokitzapen eta hobekuntza-obrak egiten ari da Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea.

IdeiEnea proiektua Aretxabaletan

Komunikazio arloan aitzindari eta erreferente izaten jarraitzeko, proiektu berri bat jarriko du Mondragon Unibertsitateak Aretxabaletan: IdeiEnea. Esperimentazioa eta berrikuntza proiektu ekintzaile horri lekua egiteko, campusa handitu eta punta puntako teknologiaz eta baliabidez hornituko dute eraikin berria. Bi solairu izango ditu oraingo egoitzaren eskubiko aldean altxatzen den eraikin berriak. Behe solairuan, 200 bat laguntzako aretoa egingo dute; bigarren solairuan, ostera, coworking espazioa eta terraza irekia egongo da. Obrarekin, 500 bat metro koadro irabaziko du Aretxabaletako campusak.

Egokitzapenak Eskoriatzako campusean

2020ko irailean, Dorleta eraikin berria inauguratu eta gero, campuseko XVII. mendeko eraikin historikoaren txanda iritsi da. Behin harrera, administrazioa, idazkaritza akademikoa, dekanotza eta eraikineko komunak egokituta; oraingo fasean larrialdietako hustuketa, irisgarritasun eta segurtasun kontuekin lotutako hobekuntzak egin dituzte. Hasteko, eta eraikinaren hustuketa errazte aldera, eraikinaren alde bateko igoera eta jaitsierako ibilbideak aldatu dituzte. Gainera, klaustroaren irisgarritasuna hobetu dute azalera guztia maila bakarrera ekarrita. Azkenik, eraikin nagusian kokatzen den LANKI Kooperatibismoaren Ikertegiko egoitza ere birmoldatu dute.

48 graduazio berri Hidrogenoaren Teknologietan

HIDROGENOAREN TEKNOLOGIETAKO UNIBERTSITATE ARTEKO MASTERRAREN BIGARREN PROMOZIOA EGIN DUTEN 48 PERTSONAK DIPLOMA JASO ZUTEN HIRI DESBERDINETAN GARAI BEREAN.

Graduatuen zati bat.

Goi Eskola Politeknikoa | Diplomakemateko ekitaldia une berean egin zen programaren bigarren edizioa irakatsi den egoitza desberdinetan: Bilbo, Bartzelon, Tarragona eta Zaragozza. Eta aurten, berrikuntza gisa, bi sari banatu ziren: II. edizioko TFM Onena Karburo Metalikoengatik eta II. edizioko Espediente Onena Hidrogenoaren Euskal Korridoreagatik. TFM onenaren sariaren irabazlea Iñaki Rebollo Liceaga (Egües) izan zen, eta Espediente Onenaren saria Sara Moya Pascualek (Bilbo) jaso zuen.

Master hau egin duten profesionalak hidrogenoan eta horri lotutako teknologiatan ezagutza berritzaile eta abangoardistak jaso ditzute, eta azpimarra handia jarri dute horren sortzean, garraioan, biltzean eta eraldaketan, eta baita ere energia merkatuan. Halako gaien eskaintza zabalak erakarri ditu arlo oso desberdinetako ingeniariak (kimikoak, energia, materialak, ingurumenekoak, zibilak, industrialak, telekomunikaziokoak, elektronikoak...), aurretik prestatutakoak hidrogenoaren arloan bestelako ibilbide profesionalak zabaldu nahi dituztenak, uste baita honek beharrezko energia trantsizioan ekarpena egiteko estrategikoa izango dela.

Enpresen erronkei erantzunak

Ikasle bakoitzak Master bukaerako proiektu bana garatu du enpresek jarritako erronkei erantzuteko. Proiektu horietan landutako gaien aniztasunak agerian uzten ditu energiaren arlo honek aurrera egiteko beharrezko berrikuntza eta ikerkuntza.

Honen aurretik inoiz gauzatu gabeko industria, unibertsitate eta lanbide heziketaren arteko elkarlan honen helburua da unibertsitatean zein lanbide heziketan prestatutako ingeniariak profilak orekatzea, eta modu horretan hidrogenoaren teknologiak industrian ondo garatzeko bultzada ematea.

Komunikazio aurreratu eta zibersegurtasunaren laborategi teknologikoaren inaugurazioa

Laborategi berriaren sustatzaileak eta aliatuak.

Mondragon Unibertsitatea | Cisco-k eta Mondragon Unibertsitateko Goi Eskola Politeknikoak komunikazio aurreratu eta zibersegurtasunaren laborategia inauguratu dute, zeinek prestakuntza teknologikoa indartu eta industriarekin lan-kidetza sustatuko duen.

Ekimen honek, Cisco-ren partner ofizialak diren Ikusi eta Sernivel3ren laguntzarekin garatutakoak, Mondragon Unibertsitatearen prestakuntzan zein enpresa ekitaldiak antolatzeke orduan erreferentziazko espazioa izan nahi du. Laborategia Mondragon Unibertsitateko Goi Eskolako 11. solairuan kokatuta dago eta Cisco-ren teknologia berrienak ditu.

Cisco-ren azken teknologia erabili izanak aukera emango du funtsezko arloetan prestatzeko, hala nola zibersegurtasunean,

komunikazio-sareetan edo IoT sistemak (Internet of Things) industria inguruneetan integratzean. Horiek guztiak funtsezkoak dira 4.0 industriarako. Enpresek ere sarbidea izango dute, eta industriarako soluzio teknologiko aurreratuenak ezagutuko dituzte; horren barne AI, edge computing zein bikoite digitalak eta mantentze prediktiboa edo zero trust segurtasuna bezalako metodologiak.

Laborategiak unibertsitatea eta enpresak konektatzeko jarduerak biltzen dituen agenda bat du, 4.0 Industriara bideratutako ekitaldi teknikoekin, Cisco-ko adituen parte hartzearekin eta abangoardiako teknologiei buruzko hitzaldiekin, hala nola adimen artifizialari buruzkoa.

Euskal gatazkaren eta kulturaren arteko harremana hizpide

'KONTAKIZUNA KONTAGAI: EUSKAL GATAZKA KULTURAREN TALAIATIK' MAHAI-INGURUAN PARTE HARTU DUTE GOTZON BARANDIARAN IDAZLE ETA KULTURGILEAK, OIHANA IGURAN BERTSOLARIAK, IBAN ZALDUA IDAZLEAK ETA JOSU MARTINEZ ZINEMAGILEAK.

Ikus-entzunezko Komunikazioa graduko ikasleek hartu dute parte mahai-inguruan.

Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea | Eusko Jaurlaritzaren Bizikidetzaren, Giza Eskubide eta Aniztasunaren Planaren parte moduan, *Kontakizuna kontagai: Euskal gatazka kulturaren talaiatik* mahai-ingurua egin dute, pasa den urriaren 10ean, Aretxabaletako campusean. Ekitaldian, parte hartu zuten Gotzon Barandiaran idazle eta kultur eragileak, Oihana Iguaran bertsolariak, Josu Martinez zinemagileak eta Iban Zaldua idazleak. Ane Zuazubiskar kazetari eta

fakultateko irakasleak gidatuta, euskal gatazka zenbait kultur diziplinatan (musika, bertsolaritza, literatura eta zinema) nola irudikatu izan den hausnartu dute.

Ekitaldia Eusko Jaurlaritzaren Bizikidetzaren, Giza Eskubideen eta Aniztasunaren Planaren Gizalegez akordioaren parte da; akordio honen helburua da bakearen kultura sustatzea eta gatazkak, giza eskubideen urraketak eta edozein motatako indarkeria prebenitzea.

EU4DUAL

itzordua 2025eko apirilaren 2 eta 3an izango da

'BETTER WISDOMS, BRIGHTER FUTURES' LELOPEAN, GAI GARRANTZITSUENAK IZANGO DIRA EKONOMIA BERDEA, LANAREN ETORKIZUNA ETA IKASKETA DUALAK.

Mondragon Unibertsitatea | Kongresua Galarretako campusean hasiko da Donostian; eta bigarren egunean Bidart-en dagoen ESTIA teknologia institutuan izango du jarraipena. Erakunde hau Mondragon Unibertsitateak gidatzen duen EU4Dual Europako Unibertsitateko bederatzi kideetako bat da.

Munduan erreferentzialak diren erakundeetako ordezkariak parte hartuko dute, eta elkarbanatuko dituzte goi irakaskuntzarekin lotutako esperientziak, proiektuak eta tendentziak. Gainera, hainbat adituk egindako ikerketen emaitzak aurkeztuko dituzte.

Berrikuntza gisa, nazioarteko ikasleentzat ere ekintza espezifikoak antolatuko dira, beste herrialde batzuetako ikasleekin parte hartu eta nazioarteko enpresak gertutik ezagutzeko. Kultura askotariko taldeetan berrikuntza erronkatan parte hartzeaz gain, enpresatan egiten diren praktikak ezagutu ahal izango dituzte eta baliozko harreman profesionalak egin ahal izango dituzte EU4Dual-en Nazioarteko Enplegu Foroari esker.

Laster emango dira jakitera zehaztasun gehiago sare sozialetan eta unibertsitateko webgunean, eta izenematea zabalduko da.

Instagram: [eu4dual_ambassadors](#)

LinkedIn: [EU4DUAL - The European Dual Studies University](#)

X: [eu4dual_edu](#)

Web: [www.eu4dual.education](#)

Goi Eskola Politeknikoko ordezkariak Aveiron.

Goi Eskola Politeknikoko hainbat ikerlari, CMN 2024 kongresuan Aveiron

IRAILEAN EGIN ZEN AVEIRON (PORTUGAL), 'CONGRESS ON NUMERICAL METHODS IN ENGINEERING' KONGRESUAREN EDIZIO BERRIA. INGENIARITZAKO ZENBAKIZKO METODOEI BURUZKO BILTZAR HAU BI URTEAN BEHIN EGITEN DA.

Goi Eskola Politeknikoko | Irailean egin zen Aveiron (Portugal), 'Congress on Numerical Methods in Engineering' kongresuaren edizio berria. Ingeniaritzako zenbakizko metodoei buruzko biltzar hau bi urtean behin egiten da.

Mekanika Teoriko, Aplikatu eta Konputazionalaren Portugalgo Elkarteak (APMTAC) eta Ingeniaritzako Zenbakizko Metodoen Espainiako Elkarteak (SEMNI) elkarrekin antolatzen dute CNM deritzon kongresua. 2024ko edizioa Aveiroko Unibertsitatean egin da, eta Espainiako Estatuko Portugaleko ordezkariak gain, komunitate latinoamerikarreko ikertzaile eta teknikarientzako topagunea ere izan da.

Goi Eskola Politeknikoko ikertzaileen ekarpenak

Goi Eskola Politeknikoko hainbat ikertzailek ere beren ekarpena egin dute kongresuan. Alde batetik, David Abedulek 'Finite Element simulation of punching operations using loading rate-dependent constitutive and fracture models' lana aurkeztu du. Bestalde, Borja Ericcek eta Joseba Mendigurenek 'TS11: Metal forming - material, formability, damage, fracture, and process modelling' saio tematikoa koordinatu dute; 2018tik dabiltza saio hau antolatzen Coimbrako eta Portoko Unibertsitateekin batera.

Lankidetzaren hitzarmen berria BAMekin

GOI ESKOLA POLITEKNIKOAREKIN EGINDAKO AKORDIOARI ESKER, IKERTZAILE ETA DOKTOREGO GEHIAGOK LAN EGIN AHAL IZANGO DUTE SEKTORE HORREKIN.

Akordioan parte hartzen duten ikertzaileak eta doktoregaiak.

Goi Eskola Politeknikoa | Goi Eskola Politeknikoarekin egindako akordioari esker, ikertzaile eta doktorego gehiagok lan egin ahal izango dute sektore horrekin.

BAM, Basque Automotive Manufacturing Center, automobila ikertzeko zentro berritzailea da. Mercedes-Benz, Gestamp eta MB Sistemas enpresak bat eginda sortu zen. Zentro honen helburu nagusia ikerketa da, etorkizuneko ibilgailuen sorkuntzan aurrera egiteko urratsak ematea, eta ezagutza arloak sendotzea, automobilgintzaren sektorearen balio katearen lehiakortasunari eta iraunkortasunari lagunduz.

Duela zenbait urtetik hona

Mondragon Unibertsitateko Goi Eskola Politeknikoak urteak daramatza hiru bazkideekin elkarlanean ikerketa eta transferentziaproiektuetan, prestakuntzan, ikasleen praktiketan eta gradu eta master amaierako lanetan. Beraz, BAMen sorrerarekin lankidetzaren horiek sendotu egiten dira: Ikerketa eta Transferentzia, Prestakuntza Iraunkorra eta Talentua proiektuak.

Gainera, beste eranskin bat sinatu zen. Hala, horri esker, Unai Aginakok, Goi Eskola Politeknikoko ikasleak, Informatika Ingeniaritzako Gradua eta Datu Analisi, Zibersegurtasun eta Konputazioko Masterra egin ondoren, doktorego tesia egin ahal izango du Mercedesen, BAM eta Goi Eskolako Politeknikoaren zuzendaritzapean.

Akordio honek bide berri baten hasiera markatzen du, ikertzaile eta doktoregai gehiagori enpresa sektorearekin lan egiteko aukera emango diena, industriaren eragin nabarmena izango duten irtenbide berritzaileak garatuz.

Andrés Torres saria eskutan duela.

Andrés Torresek jaso du Basque Culinary World Prize 2024 Saria

Global Humanitaria GKEaren bidez 10 herrialdeetako elikagaien segurtasunaren alde egindako lanagatik eta Casa Nova jatetxean burututako lanagatik.

Basque Culinary Center - Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea | Sukaldaritzak, jasangarritasunak, laguntza humanitarioak eta gerrako kazetaritzak bat egiten dute Andrés Torresen kasuan. Hainbat alderdi lantzen ditu berak, eta elkarri lotutako bi proiekturen buru da: alde batetik, Global Humanitaria GKEaren fundatzaile eta lehendakaria da. Erakunde horrek elikadura bermatzeko eta haurren eskubideak defendatzeko lan egiten du hamar herrialdeetan, 200 eskola jantoki baino gehiagorekin, eta premiazko esku-hartzeak egiten ditu gerrak edo hondamendiek kaltetutako eskualdeetan, elikagaiak, ura, higiena, osasuna, babes eta oinarritzko hezkuntza eskuragarri egon daitezkeen.

Bestalde, Penedés eskualdeko Casa Nova jatetxeko sukaldariburua eta jabea ere bada Torres, eta jasangarritasuna eta autosufizientzia benetan nola landu erakutsi du; horregatik, Michelin izar berde bat jaso du.

Sariaren parte bat GKEa finantzatzeko

Lortutako irabazien parte bat Global Humanitaria finantzatzeko izango da, eta jatetxeko jardunbide jasangarri batzuek eta errezeta batzuek GKEak

lagundutako komunitateetan eskuratutako jakintza dute oinarri.

Basque Culinary World Prizeren 100.000 euroko diru-zuzkidura baliagarria izango da jendearentzat, ingurumenarentzat eta gizartearentzat onuragarriak diren sukaldari honen ekimenei laguntzeko. Andrés Torres irabazlearen hitzetan, "Oso eskertuta nago Basque Culinary World Prize saria jasotzeagatik. Sari honen bidez lan etengabea saritzen da, 25 urte baino gehiago iraun duena, bai eta ahalik eta komunitate gehienei lagundu nahi izateko gogo haustezina ere. Lana eta gogoia ez dira nireak bakarrik, Global Humanitariako kide diren pertsona guztienak baizik. Elikagai segurtasunaren, osasunaren eta hezkuntzaren arloan ditugun proiektuak indartzeaz gain, espero dut sari honek aukera emango duela gure mezua jende gehiagorengana iristeko eta, horrela, laguntza gurekin lan egiten duten herrialdeetara zabaltzeko".

Nazioarteko sukaldaritzan eragin handia duten eta Basque Culinary Centerren Nazioarteko Kontseiluaren ordezkari diren hainbat sukaldaririk aukeratu dute Andrés Torres; eta Imanol Pradales lehendakaria ere izan da sari banaketa ekitaldian.

We4all-ekoek inpaktu sozial eta kooperatiboko proiektuak aztertu dituzte iruñean

TOPAKETA HONEN HELBURUA IZAN DA EKINTZAILETZA SOZIAL ETA KOOPERATIBOAN SAKONTZEA, ERALDAKETA SOZIALERAKO EKONOMIAK BULTZATUTAKO PROIEKTUAK AZTERTUZ.

We4all programaren lehen moduluko ikasleak gidariarekin.

Enpresagintza Fakultatea | We4all programaren lehen modulua Iruñean egin da. Hiru egunez Euskal Herriko (Oñati, Irun eta Bilbo), Valentziako eta Bartzelonako ekintzailetza laborategietako 23 ekintzailek, lantaldean, konexioa eta talde kohesioa landu dituzte. Topaketa honen helburua izan da ekintzailetza sozial eta kooperatiboan sakontzea, eraldaketa sozialeko ekonomiak bultzatutako proiektuak aztertuz.

Moduluak Iruñeko Alde Zaharreko gune auto-gestionatuera bisitak barne hartu zituen, non parte hartzaileek proiektu inspiratzaileak ezagutu zituzten, hala nola Katakarak -liburudenda, taberna eta ekitaldietarako espazioak uztartzen dituen — eta Plazara!, herritarren beharretara bideratutako 37 proiektu biltzen dituen espazio komunitarioa, besteak beste.

Feminismo eta arrazakeriaren aurkako borrokan sakondu

Bigarren egunean, taldeko ekintzaileek feminismoaren eta arrazakeriaren aurkako borrokan gaitan sakondu zuten. Gaz Kaló proiektua bisitatu zuten ijito komunitatearen problematikari eta ijitoen aurkako borrokari nola aurre egiten dioten ezagutzeko, eta SOS Arrazakerian egindako saio batean parte hartu zuten. Bertan, arrazakeria instituzionala aztertu zuten eta etxebizitza eta elikadura subiranotasuna ardatz zituzten proiektuak aztertu zituzten, Aritu nabarmenduz. Jardunaldian Black Power proiektua ere bisitatu zen, non bigarren belaunaldiko neskek arrazializazio eta arrazakeriari buruz sentsibilizatzen duten artearen bidez.

Modulua 'Personal Manifesto' ariketa introspektiboarekin amaitu zen. Ariketa horretan, parte hartzaileek, Teatrolarirekin batera-kolektibo ahulekin lan egiten duen antzerki eskola kolaboratiboa-, beren balio eta helburu pertsonalei buruzko gogoeta egin zuten arte eszenikoaren bidez.

We4all programaren lehen modulu honek esperientzia eraldatzailea eskaini die LEINNeke taldeko ekintzaileei, gizarte eta kooperazio proiektuetako erronketara eta aukeretara hurbilduz eta ekintzaile gisa izango duten etorkizunerako tresna baliotsuak eskainiz.

Kalean 2023ko haur eta gazte liburuen irakur gida

Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea | Mondragon Unibertsitateak sarean jarri du 2023. urtean euskaraz argitaratutako haur eta gazteei zuzendutako 231 liburuen sailkapena biltzen duen argitalpena: *Haur eta gazte literatura irakur gida 2023*. 14 lagunek osatutako lantaldeak urteko argitalpen guztiak irakurri, aztertertu, eta hiru ataletan multzokatu dituzte: liburu gomendagarriak, oso gomendagarriak eta zerrenda berezia. Azken horiei erreseina bana gehitu diete.

Liburu askoren irakurketaren emaitza

Gidaren hitzurrean adierazi duten moduan, "gida hau talde baten lan jarraituaren eta liburu askoren irakurketaren emaitza da. Guraso, irakasle eta bibliotekariarentzat lagungarri izan nahi du". Bildumaren egileen iritziz, gida honek "ezin du irakurketa zuzena ordezkatu, ezta irakurketak sortzen duen plazerra bera ere, ez baita talde honek egiten duen irakurketaren adierazpena baino".

Irakur gidaren azala.

EKINTZAILETZA

Ekintzailletza, erronka eta aukera etengabeko bilakaeran

EKINTZAILETZA MONDRAGON UNIBERTSITATEAREN DNAN DAGO SORTU ZENETIK. ERRONKA ETA AUKERA DA IRAKASLE, IKERTZAILE ETA IKASLEENTZAT. FAKULTATE BAKOITZAK EKINTZAILETZA GAITASUNAK HAINBAT ARLOTAN LANTZEN DITU. ENPRESAGINTZARENTZAT FUNTSEZKO EZAGUTZA ARLOA DA, ETA GAINERAKOEK INGURUAN DITUZTEN ERAGILEETAN BALIOA SORTU ETA EMAN NAHI DUTE, BAITA LURRALDEKO GIZARTEAN ERAGIN ERE. GAI HORIEI GUZTIEI BURUZ HAUSNARTU DUGU ESKOLA POLITEKNIKOKO LAIDA SAN SEBASTIÁNEKIN, ENPRESAGINTZAKO JANA PESCADORREKIN, BASQUE CULINARY CENTER-EKO IZASKUN ZURBITUREKIN ETA HUMANITATE ETA HEZKUNTZA ZIENTZIEN FAKULTATEKO XABI IGOAREKIN.

Zer da ekintzailletza?

Laida San Sebastián: Erronka bat eta aukera bat. Ingeniaritzan erabateko enpleguaren testuinguruan ez da hain ezaguna, baina probatzen badute, gustatu egiten zaie. Enpresek gero eta profil zeharkakoagoak eskatzen dizkigute. Eta teknologiak giltzarria izan behar du.

Jana Pescador: Enpresagintzarentzat, ekintzailletza funtsezko ezagutza arloa da; izan ere, berorrek Estatu mailan ekintzailletzaren lehen gradu ofiziala sortu zuen, LEINN, duela 15 urte baino gehiago. Eta ekintzailletzako unita-

te espezifiko bat du, MTA.

Izaskun Zurbitu: Asko enpresa txikiak edo autonomoak diren testuinguru gastronomiko batean aukerak identifikatzen datza. Ekosisteman balioa sortzean eta ekartzean datza, gizartearen, ekonomiaren eta ingurumenaren ikuspegitik.

Xabi Igoa: Gure kasuan jakintza arloaren arabera aldatzen da. Komunikazioaren esparruan, Izaskunek zioenaren haritik, freelancea da gure ikasle kopuru handi bat. Baina hezkuntzaren arloan jende gutxik ikusten du aukera gisa, eta hori erronka

bat da guretzat, ekintzailletza Mondragon Unibertsitatearen DNAn baitago.

Nola sustatzen duzue pentsamolde ekintzaileazuen taldeen eta ikasleen artean?

L: Irakasleak, ikertzaileak eta ikasleak maila desberdinetan daude. Ikasleen kasuan, jardueren bidez (lehiaketak, prestakuntzak...), pixkanaka ekintzailletza gaitasunak gehitzen dizkiegu, orain PBLren bidez ere bai.

J: Modurik onena ekintzailletzaren esperientzia lehen pertsonan bizitzea da, eta LEINNen beren enpresa sortzen dute taldean eta benetako proiektuak eta inpaktu sozialekoak garatzen dituzte.

I: Hasieratik txertatzen ditugu ekintzailletza eta negozioak Graduako ikasgaien %25ean. 1. mailan, tokiko produktuekin jarduera ekintzaileak garatzen ditugu; 2. mailan, chef batekin; 3. mailan, Pop Art Restaurant garatzen... Beste programa batzuk ere baditugu: Culinary Action, On The Road...

X: Modu orokorrean egiten dugu, eta Laidak esan duen bezala, pixkanaka. Ikus-entzunezko Komunikazioaren Graduan, adibidez, proiektu asko dituzte graduan zehar, eta "saltzen" ikasi behar dute. Hezkuntza graduetan, ekintzailletzarako bekak ditugu, eta kooperatibismoaren arloan urteak daramatzagu KoopFabrika ekimena sustatzen.

Ekintzailletzako zer gaitasun espezifiko garatzen dituzue fakultate bakoitzean?

L: Gaitasun orokorrak, ideiatik proiektuak abiatzeraino, eta, batez ere,

teknologiarekin eta industriarekin lotutako gaitasun espezifikoak. Guk ibilbide teknologikoak, teknologien, produktuen eta ekoizpen prozesuen garapena eta industrializazioa eta aktibo teknologikoen balorizazioa lantzen ditugu.

J: MTA ereduak 21 gaitasun garatzen ditu, horien artean pertsona sortzaileak, irekiak eta ekimenekoak izatea, kontzienteak eta etorkizunera bideratuak, taldean, zintzoak, berritzaileak, lider ekintzaileak eta emaitzetara bideratuak.

I: Gastronomiarekiko pasio horrek ikuspegi komertziala izatea, negozioarena, baita bideragarritasunarena eta iraunkortasunarena ere. Horretarako, diziplina arteko ikuspegia ezartzen dugu, eta tokiko ekosistemarekiko eta ekosistema globalarekiko lotura.

X: Mendeberrri 2025 hezkuntza ereduaren bidez, ikasleek etorkizuneko erronka profesionalei aurre egin diezaieten hainbat gaitasun garatzeko lan egiten dugu, eta, esparru horretan, ekintzailletza aukera bat da, baita erronka horiei aurre egiteko jarrera bat ere.

Zuen ustez, nola eragiten dio Mondragon Unibertsitatearen DNA kooperatiboak egungo ekintzailletzari?

L: Kooperatibismoan prestakuntza espezifiko dugu. 4Petan (people, planet, profit eta persons) erakundetako langileen gizarte balioak sustatzeko irakasgai espezifiko bat dugu.

J: Balio kooperatiboak beren enpresetan aplikatuz, lidergo parte hartzailea gauzatuz, pertsonak erdigunean eta proiektuetan jarritz, eraldaketa soziala eta jasagarritasuna kontuan hartuz.

I: Talde lana, egitura horizontala goak... balio propioak ditugu, ekintzailletzaren espezialitatearekin naturalak direnak.

X: Ekarpn nabarmena egiten du nolakoak garen jakiteko, eta horrek balio erantsia biderkatzen dio egiten dugun guztiari.

Zer baliabide edo azpiegitura mota eskaintzen diezue ekintzailletza lantzeko interesa duten ikasle eta irakasleei?

L: Goi Eskola Politeknikoak bere baliabideak sustatzen ditu, baina beste eragile batzuekin harremanetan

Enpresagintzarentzat ekintzailletza funtsezko ezagutza arloa da; izan ere, Estatu mailan ekintzailletzaren lehen gradu ofiziala sortu zuen, LEINN, duela 15 urte baino gehiago”.

(Jana Pescador)

Ezkerretik eskuinera, atzean Jana Pescador eta Xabi Igoa. Aurrera, Izaskun Zurbitu eta Laida San Sebastián.

gaude etengabe. Euskadiko lehen inkubagailua, Saiolan, Goi Eskola Politeknikoari esker sortu zen. Prestakuntza, finantzaketa, ekintzailtza teknologikoa... bultzatzeko beka eta beste tresna batzuk ditugu, eta HIREKIN inauguratu berri dugu, industria bizkortzeko zentro gisa egindako urrats handi bat.

J: LEINN graduak hainbat laguntza programa aktibatzen ditu barne ekintzailtza eta ekintzailtza proiektuak garatzeko. Horretarako, aholkularien eta adituen sare global zabala dugu. Gure inkubagailu soziala ere badugu, SocialFactory izenekoa.

I: Jatetxeetan oinarritutako inkubagailu bat dugu, baita FoodTech ere. Eta 2025ean GOE proiektua abiaraziko

dugu, 9.000 m² baino gehiago, gure zentro teknologiko, ekoizle, enpresa eta herritarrekin ekintzailtza, ikerketa eta prestakuntza elkar eragiteko.

X: IdeiEnea proiektu berria azpimarratuko nuke, kultura eta sormen industriaren barruan berrikuntza eta esperientzia sustatzea bilatzen duena ekintzaileei lagunduz, unibertsitateak, kultura eragileek eta herritarrek elkar eragintzean jardungo duten gune batean.

Zer garrantzia ematen diozue nazioartekotzeari ekintzailtza proiektuetan?

L: Diseinatutako edozein produktuk irtenbide globala eman behar du,

edo, gutxienez, eskalagarria izan behar da. Etorkizun hurbilean, erreferentzia den herrialdean edozein produktu edo zerbitzu baliozkotu nahiko genuke, baita oso hasierako faseetan ere. Talentua erakartzeko tresna ere bada hori. **J:** Gure metodologiaren funtsezko osagaietako bat ikaskuntza bidaiak dira (3 kontinentetan). Horrela, pentsamolde globaleko kompetentzia lantzen da, negozio aukera berriak sortzen dira eta gizarte berrikuntzako ekosistemen laborategi sarea aberasten da, ezagutzak eta esperientziak etengabe trukatu.

I: Ikasleen %25-30 atzerritarrak dira, eta masterretan %50. Gure kasuan, nazioartekotzea praktiken eta bidaien bidez ez ezik, pertsonekin batera egi-

Ekintzailtza iraunkorra izango da edo, bestela, ez da izango. Eta IA bizitzako esparru guztietan egongo da, baita ekintzailtza ere, ehunka negozio aukera berri sortuz”.

(Laida San Sebastián)

nez egiten da. Gainera, ikuspegi oso globala dugu beti, chefen nazioarteko patronatuari esker, eta gradu 3. eta 4. mailan praktikak egiten ditugu atzerrian. Gastronomía oso lokala da, eta, aldi berean, oso globala.

X: Ia %100ean bat nator Laidarekin. Mundu global baten parte garela ulertu behar dugu, eta, beraz, nazioarteko esparruak eragiten digula; hori oso presente izan behar dugu.

Zuen ustez, nola eragingo dute adimen artifizialak eta jasangarritasunak ekintzailtza aukeretan?

L: Ekintzailtza iraunkorra izango da edo, besterik gabe, ez da izango. Eta IA bizitzako esparru guztietan egongo da, baita ekintzailtzan ere, ehunka negozio aukera berri sortuz. **J:** Teknologia horiek geratzeko etorri dira, eta TECH4Good filosofiatik txertatzen ditugu, eragin positibo handia duten erabilera teknologikoak aurkitzeko. LEINNen jaiotako kasu arrakastatsu bat LUP da, ekintzailtza Impact Social Cupeko 1. sariaren irabazlea.

I: Inpaktu teknologikoaren maila aldatu egingo da. Gure eremuan, produktu osasungarriagoak eta pertsonalizatuagoak lortzeko aukera ematen digu. IAK, halaber, produktuen sorkuntzan pertsonalizazio eta eraginkortasun handiagoa ahalbidetzen du, osasungarriagoak eta norbanakoen beharretara egokituak bihurtuz. Horrek aukeren mundu bat irekitzen die etorkizuneko ikasleei.

Jatetxeetan oinarritutako inkubagailu bat dugu, baita FoodTech ere. Eta 2025ean GOE proiektua abiaraziko dugu, 9.000 m² baino gehiagoko espazioa ekintzailtza, ikerketa eta prestakuntza elkarreragiteko”.

(Izaskun Zurbitu)

X: Hezkuntzaren arloan, adibidez, pantailen erabileraren erronka ikertzen ari gara. Eta komunikazioaren arloan, IA sortzaileak errotik aldatu du panorama; beraz, sektoreak birkokatu egin behar du, eta guk ere bai erronka horiei erantzuteko.

Barne ekintzailtza da Mondragon Unibertsitatearen beste zutabe bat...

L: Enpresa industrialekin elkarlanean ari gara aspalditik produktu, teknologia eta prozesu berriak garatzeko; eta orain,

HIREKINen eskutik, negozio berriak sortzeko baliatu nahi dugu.

J: Gure misioa da talentu gazteari beharrezko tresnak ematea eta funtsezko gaitasunen garapena sustatzea aldaketa gidatzeko, berrikuntza bultzatzeko eta proiektuak kudeatzeko, hori guztia gizarteari ekarpen positiboa eginez.

I: Barne ekintzailtzak berrikuntza bultzatu nahi du ezarritako erakunde baten barruan. Gastronomiaren beste aldaketa eragile handietako bat da enpresa berrien sorkuntzaz bestelako egoera

batean. Gure gradu eta Basque Culinary Centerreko beste prestakuntza ardatz garrantzitsuetako bat da.

X: Eta aukera bat da hiru zentzutan: gure ikasle eta graduatuentzat lan errealitate gisa, enpresentzat eta erakundeentzat, etengabeko hobekuntzarako, eta guretzat ere zentzu berean.

Entrepreneurship: constantly evolving challenges and opportunities

EN

ENTREPRENEURSHIP IS IN MU'S DNA. IT'S A WAY TO CREATE VALUE AND A POSITIVE SOCIAL IMPACT. WE SPOKE WITH LAIDA, JANA, IZASKUN, AND XABI ABOUT IT.

What Is Entrepreneurship?

Laida: An opportunity and a challenge.

Jana: Enpresagintza created the first degree programme for it more than 15 years ago.

Izaskun: It means identifying opportunities to create value. Xabi: For education and humanities it depends on the field.

How do you promote entrepreneurship with your teams and students?

Laida: Students gain skills through competitions and training and with the PBL.

Jana: At LEINN students create company's and do real projects. Izaskun: We do projects with local products and organise events.

Xabi: Students learn to sell their projects and we run KoopFabrika.

What entrepreneurship skills do you teach?

Laida: General skills and technological skills, like development and production.

Jana: MTA builds 21 skills, like creativity, teamwork, innovation and leadership.

Izaskun: A passion for food can become a viable and sustainable business.

Xabi: It's part of Mendeberri 2025.

How do you think the cooperative DNA of MU contributes to entrepreneurship?

Laida: We teach the 4P values: people, planet, profit and PEOPLE.

Jana: Things like participative leadership, putting people first, social transformation and sustainability

Izaskun: Teamwork, horizontal structures...

Xabi: It increases the added value of everything.

What kind of entrepreneurial resources do you have?

Laida: We have our own resources and work with others, like Saiolan. And we just opened Hirekin, an industrial accelerator.

Jana: At LEINN, we have a large network of mentors and a social incubator, #SocialFactory.

Izaskun: We have an incubator for restaurants and FoodTech. We're launching GOE in 2025.

Xabi: We're doing the IdeiEnea project for innovation in the cultural industries.

How important is internationalisation for entrepreneurial projects?

Laida: All projects have to have a global or scalable solution.

Jana: Study trips are key.

Izaskun: We have a lot of foreign students, so internationalisation happens through personal interaction.

Xabi: I agree with Laida, we're part of a global community.

How do you think AI and sustainability will influence entrepreneurial opportunities?

Laida: It can be sustainable or not, and AI will create opportunities everywhere.

Jana: We have a TECH4Good philosophy. One success case is LUP.

Izaskun: AI will let us make better products.

Xabi: Generative AI is a game changer in communication. Intrapreneurship is another pillar of Mondragon Unibertsitatea...

Laida: We've collaborated with industry for a long time, and we're working with Hirekin to create new businesses.

Jana: Our mission is to give people the skills to lead change, drive innovation and manage projects with a positive impact on society.

Hasieran ere bazegoen ekintzailletza

Mikel Orobengoa ISEAko (Berrikuntza Enpresa Zerbitzu Aurreratuetan) zuzendari gerentea

Arrasateko esperientzia kooperatiboaren jatorria frankismoaren ekonomia autarkikoa bertan behera uzteak (1939-1957) eta 1959ko Ekonomia Egonkortzeko Plan Nazionala formulatzeak eragindako baldintzekin lotzen da. Zirkunstantzia horiek 60ko hamarkadako garapen ekonomikoa ekarri zuten, urte arteko %7ko hazkunde-tasekin.

Baldintza horietan, José Mª Arizmendiarietak ahalbideratu zuen ekintzailletzaren sozializazioa eta pertsonen enpresaren kapitalizazioan parte hartzea ezaugarri dituen gizarte eta enpresa fenomeno bereizgarria.

Ekintzailletza dinamika 80ko hamarkadara arte mantendu zen, eta dagoeneko ezarrita zeuden kooperatiben dibertsifikazioan eta Euskadiko Kutxaren Enpresa Dibisioa sustatzeko jardueran oinarritu zen.

Gaur egun, MONDRAGON Korporazioko ekintzailletza eta dibertsifikazio jarduerak euskal ekonomiaren isla garbia da, iraganeko indarra galdu baitu. Izan ere, ekintzailletza eta dibertsifikazioa gainbeheran daude, pertsonen jarduerak ekintzaile orokorraren galeraren eta ezarritako enpresetako jarduerak intraekintzailearen beherakada handiaren ondorioz. Horren ondorioz, Euskadin enpresa ehuna galtzen ari da pixkanaka.

Laburbilduz, azpimarratu behar da ekintzailletzaren eraginkortasuna bi faktorek baldintzatzen dutela: pertsonen eta enpresek ekintzailletzarako duten joerak; eta ekintzailletzarako gaitasunak, aukerak identifikatzeko eta aukera horiek negozio bihurtzeko trebetasunei lotutakoak.

GEM Espainia txostenak dioenez, 2022. urtean

intraekintzailletza ekimenak garatzen zituzten biztanleak %2 ziren. Europako beste nazio batzuekin alderatuta, Espainiako barne ekintzailletzaren tasa EB28ko ekonomien taldearen batez bestekoaren oso azpitik dago (%3,7). Adibidez, Alemaniako EEA tasa %6,2koa da, Suediakoa %6,2koa eta Norvegiakoa %5,8koa.

Datu hori funtsezkoa da; izan ere, Davoseko Foroak 'Europako ezkutuko ekintzaileak' txostenean adierazten duenez, erakundeen barne ekintzailletzak aukera emango luke ulertzeko Europa bezalako kontinente lehiakor batek itxuraz hain txikia den ekintzailletza jarduerak orokorra nola aurkezten duen. Horrela, enpresen barruko jarduerak intraekintzaileak Europako gizartearen ekintzailletza orokorra ordezkatu edo osatuko luke.

“Laburbilduz, ekintzailletzaren eraginkortasuna bi faktorek baldintzatzen dute: pertsonen eta enpresek ekintzailletzarako duten joerak; eta ekintzailletzarako gaitasunak, aukerak identifikatzeko eta negozio bihurtzeko trebetasunei lotutakoak”.

Ekintzailletza gaitasunari dagokionez, oro har, ekintzailletza prozesuek errendimendu ez eraginkorra dute, eta horrek agerian uzten du Amerikako 40 Venture Kapital nagusiek 1980tik

2000ra bitarteko aldiaren egindako inbertsioen biziraupen tasa % 257koa izan zela.

Teorian, enpresek startup-ek baino posizio hobea izan beharko lukete dibertsifikazioa ziurtatzeko, baliabide korporatiboak etekina aterata eta azkarrago eta seguruago eskalatu ahal izango luketelako. Baina negozio berriak eraiki nahi direnean, arrakasta-tasa %10-15 ingurukoa da. Hau da, barne ekintzailletzako 8 proiektutik 1 bakarrik da arrakastatsua.

Gaur egun, enpresek hiru trantsizio handiei aurre egin behar diete: demografiko-soziala, energia eta ingurumen arlokoa eta trantsizio digitala. Testuinguru horretan, beharrezkoa da gure kooperatibetan ekintzailletza eta dibertsifikazio dinamikak areagotzea. Horretarako, beharrezkoa izango da enpresak eraldatzeko estrategia gisa ekintzailletzaren beharra zabaltzea, ekintzailletza estrategian txertatuz eta horri dagokion pertsona, baliabide eta denbora hornidura ziurtatuz.

Horrek gure enpresetako epe laburrerako orientazioari aurre egitea eskatzen du, ustiapena egungo negozioetan nabarmentzen baitu 'enpresa anbidiestroek' hedatutako kudeaketa ereduak hedatuz; hau da, ustiapen jarduerak aldi berean egiten dituzten erakundeak hedatuz: egungo produktuei, merkatuei eta negozioei etekina aterata, eta esplorazioa, ekintzailletza areagotuz eta negozio aukera berriak bilatuz.

Aldi berean, giza kapital ekintzailea garatu beharko da, alde aurreko jarrera ekintzailea duten pertsonak hautemanen, eta, aldi berean, hautemandako negozio aukerak eraginkortasunez eraikitzeko beharrezko gaitasuna garatuz.

Horrek guztiak benetako ziboga eskatzen du esperientzia kooperatiboaren jatorria itzultzeko.

“HIREKIN sortzea da, nolabait, Goi Eskola Politeknikoaren bilakaera logikoa”

Carlos García
Goi Eskola Politeknikoko koordinatzaile nagusia

MONDRAGON UNIBERTSITATEAK HIREKIN LANKIDETZARAKO ZENTRO BERRITZAILEA INAUGURATU DU ARRASATEN. INDUSTRIA EKINTZAILTZAKO ZENTRO HONEK INDUSTRIA SEKTOREA JASANGARRIAGOA, DESKARBONIZATUAGOA ETA DIGITALIZATUAGOA EGITEA DU HELBURU.

Enpresa eta pertsona ekintzaileek, ikertzaileek eta ikasleek elkarrekin lan egingo dute produkzio industrialeko teknologiak, produktuak eta prozesuak garatzeko, asmakuntza faseetatik hasi eta eskalatze eta martxan jartzera arte.

Carlos García Goi Eskola Politeknikoko zuzendariarekin, Goi Eskola Politeknikoko koordinatzaile nagusiarekin, hitz egin dugu zentro berri honi eta lurraldea hobetzeko duen ahalmenari buruz.

Hortaz, pauso guztiz logikoa da...

Bai. Ekintzailtzaren sustapena euskal DNAn dago eta, adibidez, 1985ean Saiolan Eskolatik bertatik sortu zen. Hortaz, HIREKIN sortzea da, nolabait, Goi Eskola Politeknikoaren bilakaeran ematen den urrats logikoa. 90eko hamarkadara arte prestakuntza izan zuen ardatz. Gero, enpresen beharrei erantzuteko, anbizio eta irismen handiagoko transferentzia egiten hasi zen. 1997an Mondragon Unibertsitatea sortu zen, goi mailako ingeniartzak eta doktoregoak barneratu, eta ikerketan eta ezagutzaren sorkuntzan indartsu sartu zen, beti ere teknologietan, enpresen beharrei aurrea hartzeko. 2000. urte inguruan, lehen ikerketa laborategiak instalatu ziren (gaur egun, Eskolako espazio erabilgarrien %40 laborategiak dira). Hurrengo urrats logikoa ekintzailtza, barne ekintzailtza eta dibertsifikazioa sustatzea eta babestea izan da, ezagutzak gure gizartean eragina izan dezan.

Nolakoa izan da idealizazio prozesua?

Definizioko lehen faseetan, beste esperientzia batzuetatik ikasi nahi izan genuen, eta kanpora atera ginen, Europara (Alemania, Frantzia, Holanda, Norvegia, etab.), baita Estatu Batuetara ere; eta, bestalde, ideia proiektua kanpoko aholkularitza enpresa bati enkargatu genion, objektibotasun handiagoa bilatuz. Gainera, proiektuaren ildo nagusiak zehaztu ondoren, gure enpresa aliatuak ordezkaturik dauden Foro Teknologikoan kontrastatu dugu.

Inbertsioaren %80 administrazio publikoek ordaindu dute. Gainerakoa Gizabidea eta Goi Eskola Politeknikoak.

Industria sektoreak aspaldi behar zituen aldaketa garrantzitsuak?

Gaur egun gure ingurunean ematen dabilzan hiru trantsizio handietatik (digitala, ingurumenekoa eta soziala), alderdi sozialari dagokionez, gurea oso gizarte aurreratua, arduratsua eta autogestionatua da. Arlo digitalean, gure enpresak berritzaileak dira eta ondo kokaturik daude, baina horretan ekitea ezinbestekoa da. Argi dago industriaren digitalizazioak, IArekin, automatizazioarekin, robotikarekin eta abarrekin, berrikuntzarako eta, beraz, bereizketarako aukera handiak eskaintzen dituela gaur egun industrian. Ingurumen trantsizioari dagokionez, uste dut eskualde hau ez dugula behar beste zaindu duela gutxi arte. Horregatik, gaur egun eztabaidaezina da gure industria eraldatu behar

dugula eta ingurumen inpaktua murriztu behar dugula.

Zer da Goi Eskola Politeknikorako zentro berri hau sortzea? Eta Mondragon Unibertsitatearentzat?

Protagonismoa ez da Goi Eskola Politeknikoarena soilik; Enpresagintza Fakultateak ere parte hartzen du bere ezagutza adarrekin enpresen kudeaketan eta ekintzailtzean, baita Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultateak eta eskualdeko zentro teknologikoek ere. Diziplina anitzeko bokazioa du, hainbat adarretako ezagutzak integratzen ditu, eta hori bereizgarria izango da proiektu integralei eta handinahiei ekiteko. Urrunago iritsi nahi izan dugu. Izan ere, HIREKINekin gizartean eragin nahi dugu. Unibertsitate gisa, irakasle eta ikertzaile oso trebeak ditugu (%70 doktoretza dutenak), sormen eta ekimen handikoak, eta 5.000 ikasle baino gehiago ditugu eskualdean, profil teknologikoaren erdia, eta erantzukizun horri erantzun ahal eta behar diogu. Gizarteak eskatzen digu, eta aukera hori eman behar diegu ikasleei zein enpresei. Ez gara negozio pentsamoldean ari, zerbitzu zentzuan baizik.

Indarguneetako bat prototipoak fabrikatzeko eta baliozkotzeko ekipamendua duen espazio handia da. Hala da?

Hain zuzen ere, HIREKIn desberdintasun nagusia da garapen berriak baldintza industrialetan eta mugarik gabe baliozkotzea ahalbidetuko duela. Azpiegitura izango da industria ekintzailtzako ekimen horiek bizkortzeko katalizatzailea, eta, horri esker, azkar igaroko gara TRL4 garapen teknologikoaren mailatik, ingurune zientifikoetan eta laborategikoetan baliozkotzen den TRL 6 eta 7 mailetara, non ingurune garrantzitsu eta errealetan baliozkotzen den prototipoa.

Eraikuntza jasangarriko ERAS ziurtagiria jaso duzue, hainbat eskakizun betetzea eskatzen duena.

Bai. Helburu bat izan da hasieratik, eraikinaren diseinutik bertatik, koherentziagatik nahitaez iraunkorra izan behar zuen. Eraikinaren diseinuak eta kokapenak aukera ematen dute argi naturala ahalik eta gehien aprobetxatzeko eta, gainera, klimatizazioan energia kontsumoa murrizteko. Eraikuntzan, hainbat material berrerabili ditugu, hala nola hormigoia, lehen lursailak hartzen zituzten nabeakeraestetik

“

HIREKINen bokazioa da proiektuak handinahiak izatea eta errotazio handia izatea”

datozenak, bai eta beste material birziklagarri eta biodegradagarri batzuk ere. Zoladura fotokatalitikoak da, eta airea eta CO2 kutsatzen dute. Altzariak ere birziklatuak eta birziklagarriak dira. Euri ura berreskuratuko dugu komunak ureztatu eta horietan erabiltzeko. Eguzki plakak eta argiztapen jasangarria lortzeko sistema adimendunak ditugu, baita Fagor Ederlan Urribarrin galdaketak sortzen duen beroa berreskuratzekeko instalazio berritzaile bat ere, beste jarduera garrantzitsu askoren artean.

“

HIREKINen zein urbanizazioan lehen tasuna eman zaie ingurumen alorre; eta, horri esker, Eusko Jaurlaritzaren ERAS ziurtagiria lortu da”

“

Zentro honek aukera ematen digu laborategiko prototipotik (TRL4 maila) baliozkotze industrialera (TRL 6-7 maila) igarotzeko”

Zenbat urte atzera egin behar dugu HIREKINen sustraia ezagutzeko?

HIREKIN, azkenean egituratu den bezala, duela bospasei urte pentsatu zen. Proiektuaren sorreran hiru faktore garrantzitsu eman ziren: 2016-2020 Plan Estrategikoan jada ikusten genuen Goi Eskola Politeknikoak neurri handiagotan sustatu behar zuela ekintzailtza; Goi Eskola Politeknikoa asko hazi da eta espazio guztiak okupatuta zeuden; eta Gautxoriko orubea urbanizatzeko gureneuz aukera ematen zigun egokitu beharreko espazio bat izateko. Horregatik, erabaki genuen hemen eraikitzea eta beste ekintzailtza eragile batzuekin konplizitateak lantzen hasi ginen, baita MONDRAGON Korporazioarekin, FAGOR Taldearekin, Gizabidea fundazioarekin eta administrazio publikoekin ere, guztion artean finantzazioa bermatzeko.

Materialen Zientzia eta Teknologia VI. Kongresua Bilbao As Fabrik-en

UZTAILEAN GOI ESKOLA POLITEKNIKOAK MATERIALEN ZIENTZIA ETA TEKNOLOGIAREN VI. KONGRESUA ANTOLATU ZUEN, EUSKARA HUTSEAN EGITEN DEN MATERIALEI BURUZKO KONGRESU BAKARRA.

Aurtengo Materialen Zientzia eta Teknologia kongresuko parte hartzaileak.

Goi Eskola Politeknikoa | Materialen lehen Zientzia eta Teknologia kongresua 2012an izan zen Garaian (Arrasate), Mondragon Unibertsitateak antolatuta; eta, horren ostean, beste lau kongresu egin izan dira Euskal Herriko Unibertsitateak, Leartik-ek, CEITek eta Tecnalia-k antolatuta, hurrenez hurren.

90 ikertzailek hartu zuten parte

Aurten, uztailen egin zen kongresuan 90 ikertzaile elkartziren. Biegunetan 51 aurkezpen eta 10 poster izan ziren eta, gainera, teknologia berrien garapena bultzatzen dabilzan materialen azken berrikuntzak ezagutzeko aukera paregabea izan zen.

Honako erakundeetako ordezkariak parte hartu zuten: Mondragon Unibertsitatea, Azterlan, Tecnalia, Tecnun-CEIT, EHUko Polymat, Leartik, EHUko Zientzia eta Teknologia Fakultatea, eta beste zenbait ikertzaile.

Bi hizlari nagusi izan ziren: batetik, Nafarroako Unibertsitateko Tecnun-eko Naiara Rodríguez protesietan eta osasunaren beste arlo batzuetan erabilitako materialetan eta teknikan egindako aurrerapenei

buruz aritu zen; eta, bestetik, Iker Unanuek, ITP Aero-koak, aeronautikako beharrei buruzko informazioa eman eta 3D inprimaketa nola erabiltzen duten azaldu zuen.

MZTko Batzorde Zientifikoak euskara teknikoaren garapenari eta zabaltzeari ematen dion aurtengo Gabirel Jauregi saria iraganean EHUen errektoreordea izandako eta gaur egun Zientzia eta Teknologia Fakultatean irakasle katedraduna eta dekanoa den Fernando Plazaolak jaso zuen kongresuan bertan.

Euskarazko hiztegi teknikoa jasotzea

MZTren beste helburu bat euskarazko hiztegi teknikoa jasotzea eta finkatzea da.

Ikertzaile euskaldunen arteko harremanak sustatzeaz gain, MZTren beste helburu bat euskarazko hiztegi teknikoa jasotzea eta finkatzea da; horretarako, aurkezten diren lanetako teknologia arloetako euskal hitzak aztertu eta, Uzeiren laguntzaz, euskara-ingelesa glosario terminologiko elebiduna osatzen doaz.

Enpresagintza Fakultateak BAICekin bat egin du IAko bazkide prestatzaile gisa

BASQUE ARTIFICIAL INTELLIGENCE CENTER- EK (BAIC) OFIZIALKI ONARTU DU MONDRAGON UNIBERTSITATEKO ENPRESAGINTZA FAKULTATEA ADIMEN ARTIFIZIALEKO BAZKIDE PRESTATZAILE GISA.

BAIC adimen artifiziala garatzeko gobernu-ekimen bat da..

Enpresagintza Fakultatea | BAIC (Basque Artificial Intelligence Center) Eusko Jaurlaritzak sustatutako ekimena da, Euskadi adimen artifizialaren garapenean eta aplikazioan erreferente gisa finkatzeko helburuarekin. 60 erakunde bazkide baino gehiagorekin, BAICek lankidetzako ekosistema bat sortzeko lan egiten du. Ekosistema horretan, enpresek, zentro teknologikoei eta unibertsitateei bat egiten dute egungo eta etorkizuneko erronkei helduko dieten IAko proiektuak bultzatzeko.

Zentroak ikerketa aplikatua du ardatz IAN: industrian eta gizartean benetako eragina sortzen duten proiektuak garatzea; transferentzia teknologikoa: IAREN erabilera sustatzea industria- eta enpresa-sektore batzuetan; prestakuntza eta talentuaren garapena: etorkizuneko profesionalak adimen artifizialeko funtsezko gaitasunetan prestatzeko hezkuntza programak sortzea; erakundeen arteko lankidetzako: esparru akademikoaren, enpresen eta gobernuen artean sinergiak sustatzea, Euskadin aurrerapen teknologikoa sustatzeko.

BAICekin elkarlana

Bazkide sortzaile gisa sartzeak funtsezko hainbat arlotan aktiboki parte hartzea eskatzen du: IAN talentua garatzea: prestakuntza eremutik adimen artifizialeko etorkizuneko profesionalak prestatzen lagunduko du, bai ikasgelako irakaskuntza, bai IAN azken joera teknologikoei dituzten proiektu errealei sortzea; enpresari aplikatutako berrikuntza: BAICen parte izateak IA erakundeen negozio ereduetan eta eraldaketa digitaleko prozesuetan integratzen jarraitzea ahalbidetuko du; ikasleek IAko proiektuak gidatu ahal izango dituzte, euskal enpresa sarean eragin zuzena izanik, besteak beste.

Proiektu teknologiko jasangarrietarako 11 beka eman dira

MONDRAGON UNIBERTSITATEAK 'INDUSTRIAL SUSTAINABLE ENTREPRENEURSHIP AWARDS 2024' REN FINALA EGIN ZUEN JOAN DEN IKASTURTE AMAIERAN, OINARRI TEKNOLOGIKOKO NEGOZIO IDEIA GUZTIAK HARTZEN DITUEN INDUSTRIA JASANGARRIRA BIDERATUTAKO EKINTZAILTZA LEHIAKETA.

Industrial Sustainable Entrepreneurship Awards 2024 lehiaketako familia-argazkia.

Goi Eskola Politeknikoak | Guztira, 32 proiektu aurkeztu ziren, zeintzuz soluzio teknologikoak eta iraukorrak ekarri dituzten hainbat arlotan, hala nola diseinuan, prozesu industrialean, biomedikoan, automobilgintzan eta abarretan.

Edizio berri honetan 32 start-up inskribatu ziren eta 11 izan ziren irabazleak. Hain zuzen ere, Talentuaren kategorian, hau da, beren start-upetan ingeniarietako talentu bat urtebetez gutxienez edo bi urtez gehienez sartzeko beka bost sari banatu ziren; Accesit kategorian, laguntza teknologikorako 1.000 euroko laguntza zuena, hiru eman ziren; eta Prestakuntza kategorian, ikasleei bi hilabetez oinarri jasangarriko proiektu teknologikoan prestatu eta laguntzeko, hiru eman ziren.

Talentu Saria

Sari hau honakoek eskuratu dute: SATOP, 3D inprimaketaren onurak aprobetxatuz kirol oinetakoen zolak ekoizten dituen; Keibaran System, material zeramikokoak eta harri natural sintetikoak ebakitzeko eta manipulatzeko sistema eramangarria, langilearen osasunerako arriskurik ez duena; LUP, adineko pertsonen edo dislexia

duenen irakurketa errazten duena; eta Dryfing, neoprenozko jantziak garbitzen, lehortzen eta desinfektatzen dituen. Kategoria horretan, start-upek 11.000 euro jasoko dituzte urtebetez ikasle bat bere taldean sartzeko, eta bi urte taldean izanez gero, 25.000 euro arte jaso ahal dute.

Acesit saria

Sari honen irabazleak honako hauek izan ziren: Nido, eraikuntzan ingurumen inpaktua murrizten duten materialak sortzen dituen; Protiberia, intsektu batek sortzen duen proteina jasangarria ikertzen duena, zehazki Tenebrio Molitor deritzona; eta Bizi Flow, egunerokotasunerako 300 produktu biodegradagarri, jasangarri eta begano baino gehiago dituen, bai norberaren zaintzarako zein etxeko garbiketarako.

Prestakuntza Sariak

Bask3D, enpresa txikientzat 3D inprimaketa zerbitzuetan inspiratuta; Enkar Automation, prozesu industrialean automatizazioan oinarritutakoa, eta One Key, txartel mugikorren zerbitzuen integrazioan zentratuta.

“Edizio honetan 32 start-up-ek parte hartu zuten, eta 11 izan ziren irabazleak”.

Mondragon Esperientzia Kooperatiboa nazioartean zabaldu

KOOPERATIBISMOAK SORTZEN DUEN JAKIN-MINARI ERANTZUTEKO, ATZERRITARREI ASTEBETEKO EGONALDIA ESKAINI DIE LANKI KOOPERATIBISMOAREN IKERTEGIAK.

Atzerritarren bisita Eroskin.

Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea | Mondragon Unibertsitateko LANKI Kooperatibismoaren Ikertegiak nazioarteko hartzaileei zuzendutako ikastaroa eta egonaldia antolatu ditu. Helburua da Mondragon Esperientzia Kooperatiboaren berri ematea nazioartean. Hartzaile mota ikusita, bi hizkuntzatan egingo dira egonaldiak: ingelesez, martxoaren 31tik apirilaren 4ra; eta gaztelaniaz, apirilaren 4tik 11ra. Interesatuak, aldeztatik, eginda izan beharko dute online eskainiko den Esperientzia Kooperatiboaren Gakoak ikastaroa. Ikastaroa zuzenduta dago Mondragon Esperientzia Kooperatiboan interesa duten Euskal Herritik kanpoko edozeini, izan ikasle, ikertzaile edo kooperatibista.

Aurtengoa izango da egitasmoaren bigarren edizioa. Oraingoan ere, parte-hartzaileek ezagutuko dute munduko kooperatiba-ekosistemarik puntakoenetako bat: Mondragon Kooperatiba Esperientzia. 70.000 pertsona baino gehiago biltzen dituen proiektu sozioenpresarialak 81 kooperatiba inguru, unibertsitate bat eta I+Gko 12 gune biltzen ditu.

Programa formatibo honek bi bloke ditu: 75 orduko online ikastaroa eta astebeteko egonaldia Arrasaten. Lehenengo atalean hurrengo gaiak landuko dituzte: Enpresa kooperatiboaren kontzeptuaren sarrera, Mondragon Korporazioaren esperientzia kooperatiboaren sustaiak, Bilakaera historikoa eta gakoak, Interkooperazioa, Enpresa kooperatiboa gizartea eraldatzeko tresna gisa, eta Eredu kooperatiboaren etorkizuneko erronkak. Bigarren ataleko egonaldiaren helburua da MONDRAGONeko kooperatibak bertatik bertara ezagutzea eta proiektu sozioenpresarial honen ezagutzan sakontzea. Egondian parte hartu ahal izateko, nahitaezkoa izango da aldeztatik online ikastaroa eginda izatea.

Kooperatibismoari buruzko formazioa kooperatibetako ordezkariarentzat

IKASTAROAN, HONAKO KOOPERATIBETATIK ETORRITAKO ORDEZKARIEK HARTUKO DUTE PARTE: FAGOR ARRASATE, FAGOR EDERLAN, FAGOR AUTOMATION, FAGOR ELEKTRONIKA, COPRECI, MONDRAGON ASSEMBLY, LAGUN ARO, ULMA PACKAGING, ULMA HANDLING, EIKA, FAGOR TALDEA, MONDRAGON UNIBERTSITATEKO HUMANITATE ETA HEZKUNTZA ZIENTZIEN FAKULTATEA ETA RPK.

Eskoriatzako campusean egiten dira asteroko aurrez aurreko saioak.

Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea | Kooperatibagintzan aditu tituluak kooperatiben proiektu sozio-enpresariala indartzea du helburu, betiere, dimensio kooperatibo edo sozialaren garapenean begirada jarriz. Horretarako, ikasturtean, errealitate kooperatiboa ulertu eta aztertzeke, ezagutza teoriko-praktiko sendoa jasoko dute kooperatibetako ordezkariak. Lehen saioan kooperatibismoaren sorreraz eta oinarri filosofikoez aritu dira.

Aditu tituluaren 17. edizio honetan, parte-hartzaileek jasoko dituzte erremintak kooperatiben proiektu sozio-enpresarialaren garapenerako baliagarriak izango direnak. Gainera, elkarlana eta bizipenak trukaturik, beste kooperatibetako esperientziak ezagutzeko eta horien gaineko hausnarketa egiteko aukera izango dute. Oso metodologia praktikoa du ikastaroak; ikasturtea bukatuko da proiektu praktikoen aurkezpenarekin.

Erreferentziazko ikastaroa

Kooperatibisten eta kudeaketa organoetako kideen formazioan erreferente bilakatu den ikastaro hau antolatuta dago Mondragon Unibertsitateko LAN-KI Kooperatibismoaren Ikertegia eta Mondragon Taldeko Otolara formazio zentroaren artean. Urte hauetan guztietan, 40 kooperatiba desberdinetatik etorritako 300 ordezkari baino gehiagok hartu du parte Kooperatibagintzan aditu tituluaren.

1ª máquina de mecanizado de ultra precisión del Estado

DESDE EL MES DE JUNIO, LA ESCUELA POLITÉCNICA SUPERIOR DE MONDRAGON UNIBERTSITATEA DISPONE DE LA MÁQUINA CON LA PRECISIÓN MÁS EXACTA DEL MERCADO, UNA PRECISIÓN MICROMÉTRICA CAPAZ DE REALIZAR CORTES 100 VECES MÁS FINOS QUE UN CABELLO HUMANO.

Máquina con la precisión más exacta del mercado.

Escuela Politécnica Superior | Esta máquina de ultraprecisión de cinco ejes, la más precisa que existe en el Estado, coloca a la facultad en primera línea en investigación, desarrollo de productos y servicios para empresas, y formación en mecanizado industrial.

Este tipo de máquinas se utilizan en los sectores aeroespacial, industria electrónica, industria médica y oftalmológica, entre otros; ámbitos que necesitan de una precisión de décimas de micras para sus desarrollos e innovaciones.

El centro de mecanizado de ultra precisión irá destinado a acompañar al alumnado en su formación en técnicas avanzadas de fresado de gran precisión; acompañar a las empresas en el desarrollo de procesos y productos prototipo que requieran de mecanizados de alta precisión; investigación de las capacidades del proceso del fresado en microescala; y otras investigaciones relacionadas con el

fresado de geometrías complejas. La máquina será utilizada por profesores e investigadores de la línea de mecanizado de alto rendimiento y por estudiantes y becarios de fabricación mecánica.

Se trata del modelo Jingdiao GRU 100. Su velocidad máxima alcanza los 32.000 rpm, velocidad necesaria para satisfacer las necesidades de mecanizado de precisión. La máquina ocupa un espacio reducido, concretamente 3,7 m², lo que la convierte en una máquina muy compacta.

Apoyo a empresas en el desarrollo de proyectos

Además de los trabajos de investigación general que se realizarán con la máquina, apoyará a las empresas en el desarrollo de proyectos. La instalación permite fabricar piezas de formas complejas con gran precisión y dependiendo de la complejidad de las piezas, puede trabajar en 3 ejes o 5 ejes.

TeamLabs-ekin batera laborategi berria Málagan

MONDRAGON UNIBERTSITATEAK ETA TEAMLABS-EK LABORATEGI BERRIA INAUGURATU DUTE AZAROAN MÁLAGA TECH PARK-EN.

Laborategi berriaren inaugurazioa Málagan.

Enpresagintza Fakultatea | Ekitaldian zehar, hainbat elkarrizketa mahainguru egin dira, eta erakundeetako ordezkariak, enpresek eta leinuerrek parte hartu dute. Gazte horiek LEINN (Lidergo Ekintzailea eta Berrikuntza) unibertsitate gradu ofizialean graduatuta daude, eta 2022tik dago eskuragarri Málagan. Gradu honek enplegarritasun indize handienetako bat du, %97koa, eta gazteen talentua Forbesez aitortu izan du, besteak beste.

Inaugurazio ekitaldian izan dira, besteak beste, Alicia Izquierdo, Málagako Udaleko Berrikuntza, Hiri Digitalizazio, Inbertsio Teknologiko eta Enpresarialaren Sustapen eta Inbertsio Bilketako zinegotzia; Lander Beloki, Mondragon Unibertsitateko Enpresagintza Fakultateko dekanoa; Felipe Romero, Málaga Tech Park Andaluziako Teknologia Parkeko zuzendari nagusia; eta César Camps, TeamLabs Malagako zuzendaria, besteak beste.

Alicia Izquierdo zinegotziak adierazi duenez, “gaurkoa egun garrantzitsua da Málagarentzat eta bertako ekintzailetza eta berrikuntza ekosistemarentzat. Duela ia hiru urte sinatu zen Udalaren eta Mondragon Unibertsitatearen arteko konpromisoa gure hirian Enpresagintza Fakultateko berrikuntza laborategietako bat izateko, TeamLab-

sekin batera. Gaur egun Mondragon eta TeamLabsen presentzia sendotzen ari da Málagan, eta harro egon gaitezke gure Inku-bagailuen Udal Sarean sartzeaz”.

Málagako enpresa eta gizarte sarea indartu

Lander Belokik azaldu duenez, “Irekiera honekin, Málagak bat egiten du Mondragon Team Academyren gure 10 laborategiko sarearekin, mundu osoko 1,100 leinuer baina gehiagorekin, LEINN graduak hirian duen eragina sendotuz. Proiektu honek, Udalarekin eta Málaga Tech Park-ekin lankidetzan, tokiko enpresa eta gizarte sarea indartuko du”.

Azkenik, César Camps-ek honakoa azpimarratu du: “Gure ikaskuntza laborategia Malagako enprekin eta ikastetxeekin konektatutako sorkuntza eta ikaskuntza espazio hibrido da enpresak eta proiektu errealsortzen dituzten gazteak trebatzeko”.

Inaugurazio ekitaldian ‘LEINNers empiendo’ eta ‘LEINNers en las corporaciones’ mahainguruak egin dituzte; DJ batek giro-tutako gosari eta networking-a ere izan dute eta Malagako LEINN graduako proiektu ekintzaileen showrooimera bisita egin da, food-trucks eta zuzeneko musikarekin egindako bazkariarekin bukatu aurretik.

22 nazionalitateko 500 alumni

LABE RESTAURANT-EN EGINDAKO BASQUE CULINARY CENTER EUSKADI-KO ALUMNI TOPAKETAK INDARTU DITU HAIEN IBILBIDE PROFESIONALA HANDITZEN DIHOAN SEKTOREAN GARATZEN DABILTZAN PERTSONEN ARTEKO HARREMANAK.

Basque Culinary Center - Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea

Basque Culinary Centerreko 493 graduatuk beren ibilbide profesionala Euskadin garatzen dute, %14k baino gehiagok ekintzailetzaren aldeko apustua egin dute eta %40 inguruk goi mailako eta erantzukizun handiko postuetan lan egiten dute. Basque Culinary Centerreko ikasleak beren jarduera profesionala sukaldaritzatik haratago garatzen duten profesionalak dira; ikerketa, gerentzia, komunikazioa, irakaskuntza eta, jakina, abegikortasuna dira beren karrera profesionalaren oinarri diren eremuetako batzuk.

Euskadin 500 profesional inguru ari dira beren ibilbide profesionala garatzen, eta Gastronomía eta Sukaldaritzaren Arteetako Gradua (%41), 10 masterretako bat (%32) edo gaur egun Gastronomía Zientzien Fakultatean eskaintzen diren espezializazio ikastaroetako bat egiten ari dira. Talentua Mexiko, Venezuela, Peru, Italia, Zeelanda Berria, Kolonbia, Hego Korea, Ekuador, Brasil, AEB, Argentina eta Bulgariatik dator, eta 22 nazionalitate daude Euskadin ezagutza partekatzen eta lanean.

Kualifikazio handiko profesionalak

Profesional horiek definitzen dituzten gakoak honako hauek dira: kualifikazio handiko pertsonak dira, garrantzi eta erantzukizun handiko lanpostu eta lekuetan daudenak. Profesional horiek, gaur egun, ezberdintasuna markatzen eta sektorearen etorkizuna zehazten dabilta. Horrek eta talentua nazioartean erakartzeak indartu egiten dute Basque Culinary Centerrek euskal lurraldean aldaketa katalizatzaile eta negozio sortzaile gisa duen rola.

Iñaki Telleria (Kuko Jatetxea), Koldo Manterola (Elkano), Rocio Maeso (Narru), Eskarne Falcón (Discover San Sebastián), Maore Ruiz (Bizio), Spy Carrión (Sybaris Coctelería), Gaizka Picaza (Bizkaiko Enoturismo Elkarte), José Peláez (LABE Digital Gastronomy Lab), Miren Aierbe (Etxe-lan) eta Pablo García (Momento Studio) izan ziren LABE Restaurant-en euren esperientzietan oinarritutako hausnarketarako eta inspiraziorako gune bat partekatu zuten alumniatoko batzuk.

Alumni topaketa Labe Restaurantean.

Gastronomiako eta sukaldaritza arteetako graduaren 10. promozioaren graduazio

Graduko 10. promozioiko graduatuak.

Basque Culinary Center - Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea | 12 herrialdetako 75 graduatu izan ziren Basque Culinary Center-eko Gastronomia eta Sukaldaritza Arteen Graduaren 10. promozioaren ekitaldiko protagonistak. Lau urteko ikaskuntzari, erroñkei, hazkundeari, pozei, talde lanari eta adiskidetasun ahaztezinari amaiera eman zien ekitaldiak. Zorionak guztioi!

10 promozio hauen ondoren, Basque Culinary Center harrotasunez eta emozioz beteta dago, munduko hainbat lekutako 800 graduatu baino gehiago izan dituelako. Eta, gainera, komunitatea haziz doa! Zorionak! Zuen esku dago gastronomia-sektorearen etorkizuna!

Basque Culinary Centerreko Gastronomia Zientzien Fakultatea 2011n sortu zen, Mondragon Unibertsitateari atxikitako zentro gisa, eta hori mugarri handia izan zen: lehen

aldiz sukaldaritzako prestakuntza unibertsitatearen ingurunean txertatu zen. Beraz, zalantzarik gabe, unibertsitate gradu aitzindaria da.

Gastronomia eta Sukaldaritza Arteetako Gradua

Basque Culinary Centerren Gastronomia eta Sukaldaritza Arteetako Gradua izan zen kezka askoren erantzuna. Gradu horrek unibertsitateko sukaldaritzako prestakuntzan zegoen hutsunea betetzen zuen. Lau urteko iraupena duen unibertsitate titulu ofiziala da, Goi mailako Irakaskuntzaren Europako Esparrura egokitua. Diziplina arteko prestakuntza du sukaldaritzan, areto zerbitzuan, enpresa kudeaketan, kulturaren eta zientzian, eta nazioarteko eta nazioarteko kanpo praktikak eskaintzen ditu karrerako lau urteetan.

Master MBA Executive-ren 15. urteurrena

MASTER HONEK EMAN DIE PRESTAKUNTZA ENPRESA INGURUNEAREN ERROÑKEI ERANTZUTEKO KONPETENTZIA ETA GAITASUNAK HARTU DITUZTEN 300 BAT PROFESIONALEI.

MBA Executive masterra ospatzeko ekitaldia.

Enpresagintza Fakultatea | Mondragon Unibertsitateak eta Gipuzkoako Ganberak Master MBA Executive-ren 15. urteurrena ospatu zuten Donostian egindako ekitaldi batean.

Ekitaldian hainbat ikasle ohik parte hartu zuen eta horiek esperientziak partekatzeaz gain, masterra bukatu zutenetik izan duten garapen profesionalari buruz hausnarketa egin zuten. Gainera, ekitaldian digitalizazio eta marketing teknologikoan aditua den Pablo Jimenezek hitzaldia egin zuen azaltzeko nola egokitu etengabeko aldaketan dagoen munduan.

Etengabegarazendabilen masterra

Hastapenetik MBA Executive-k Gipuzkoako zuzendari eta profesionalen gaitasunak hobetu nahi izan ditu, urtero bertako sare ekonomikoari erreparatuta eta egokituta. Urte hauetan zehar, programa eguneratu egin da gero eta konplexuagoa eta

aurreikusteko zailagoa den testu-guru ekonomikoaren ezaugarriak erantzuteko. Bere helburuen artean honako nabarmentzen dira: eginkizun guztietan enpresaren ikuspegi osoa eta estrategikoa ezartzea; erabakiak hartzeko eta taldeak gidatzeko gaitasunak hobetzea; ekimen ekintzailea sustatzea, eta berrikuntza eta aldaketa bultzatzea apustu pertsonal eta profesional gisa; enpresaren kudeaketa komertzial, finantziario eta estrategikoaren aldeko erremintak erraztea; eta sare profesional baten eraikuntza eta garapen pertsonala.

15 urte hauetan MBA Executive egin duten parte hartzaileen %90a profil teknikoetatik etorritakoak dira, 30 eta 50 urte arteko batz besteko adinarekin eta gutxienez 5 urteko esperientzia profesionalarekin. Horietatik gehienak pyme, kooperatiba, familia-enpresa zein enpresa handietako profesionalak dira, gehienak Gipuzkoakoak.

Parte-hartzaileen % 90 profil teknikoetatik datoz, 30 eta 50 urte bitarteko batez besteko adinarekin.

“Arabarrok lan bikoitza egin behar dugu nabarmentzeko”

SARA JIMENEZ DE ABERASTURI LEHEN HEZKUNTZAKO IRAKASLEA DA HUMANITATE ETA HEZKUNTZA ZIENTZIA FAKULTATEAN. HORREZ GAIN, HERRI KIROLAK IZUGARRI MAITE DITU ETA AZKEN ALDIAN HARRIAK JASOTZEN GOGOR DABIL. ARABAR EUSKALDUNTASUNA ALDARRIKATZEN DU.

Jimenez de Aberasturi saio batean. (Argazkilaria: Ibon Errazu).

Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea | Gasteizen jaioa bada ere, txiki-txikitatik Maeztura joan da asteburuetan, oporretan... Jimenez de Aberasturi eta han ikasi du aske izaten, deskubritu ditu herri kirolak... “Ezin bat aukeratu, Gasteizkoa eta Maeztukoa naiz”.

Gasteiztar-maeztuarrak beti izan du kirolarekiko zaletasun handia, eta zaletasun hori modu berean bizitzen jarraitzeko, kirola beharrean beste diziplina bat ikastea erabaki zuen: irakaskuntza. Horretan dihardu burubelari Eskoriatzako campusean. “Irakasleondako ezinbestekoa da norberak bere buruari galderak egitea, harago joatea; eta ikasleendako testuinguru abegikor bat sortzea zeinek segurtasuna eman eta gaitasunak garatzea ahalbideratuko dien”, azpimarratu du.

Maeztun, Kerman Perez de Heredia bizilagunari esker, zaletu zen herri kirolean, txingekin batez ere, eta ia oharkabean harri bat jasotzeko erronka jarri zitzaion aurrean. Ez zuen lehenengoan harria altxatzea lortu, baina tematu zen, eta oso epe laburrean markak lortzen dihardu. “Herri kirolei esker mundu berri bat deskubritu dut: musutruk lan egiten duen jendea, lagunak egin ditut, euskaraz hitz egiteko aukerak ematen dizkit, leku berri asko

ezagutzen nabil eta erronkekin disfrutatzen”.

Herri kirolek, atek zabaldu

Bere inguru hurbilean, lanetik kanpo, euskaraz hitz egiteko aukera gutxi izaten ditu eta herri kirolek hori eta beste ate batzuk zabaldu dizkiote. “Herrikirolen mundua euskalduna da erabat, beste kirol batzuekin alderatuta emakume eta gizonen artean berdinzaleagoa, gure kultura eta nortasunetik asko dauka eta, gainera, kirolarekin lotutako bestelako balioak erakusten ditu”. Oso tematuta eta motibatuta dago, kirol horretan aurkitu duelako garrantzitsua den zerbait: “Beti esaten dut bizitzan aurrera egiteko bultzada izugarria ematen duela zugarri sinisten duen jendeaz inguratzea. Horri ahalegina eta diziplina handiak batuta, lorpen asko egin daitezke”.

Baina Jimenez de Aberasturik baditu erronka gehiago: “Badirudi arabarrak garela bigarren mailako euskaldunak. Horrek aspertu egiten nau. Zenbait harrizten dira euskaraz dakigulako, hitz egiten dugulako eta herri kirolak egiten ditugulako. Eta hori guztia erakusteko badirudi askotan lan bikoitza egin behar dugula. Ba ni ere horretan nabil, uste horiek apurtzeko ahalegin sutsuan”

Alumni

“Avilara ekintzaletza lantzerantz itzultzea da erribindikatzen dugun ekintza”

CARLOS CASILLASEK ÁVILA-KO BARRO GASTRONOMIA PROIEKTU ARRAKASTATSUA GIDATZEN DU, BERA BEZALA BASQUE CULINARY CENTER-EN PRESTATUTAKO BESTE GAZTE BATZUEKIN BATERA. ÁVILA-RA LEHEN MICHELIN IZARRA ERAMAN DU, ETA BERTAKO GAZTERIAK LOKATZETIK ÁVILAN BERTAN EKINTZAILTZA LANTZEKO HELBURU SUTSUA DU.

Carlos Casillasek Avilara, bere lurraldean, sortzea aldarrikatzen du.

Basque Culinary Center - Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea | **Zer aurkitu zenuen Basque Culinary Center-en?** Ingeniaria izan nahi nuen, baina arrebak -ingeniaria denak- Basque Culinary Center ezagutzeko gonbitea egin zidan, eta maitemindu egin nintzen. Gastronomiaren zabaltasunaren esanahia deskubritu nuen. Eta jada ez naiz gelditu, ikaskuntza itzela, ardoaren historiari buruzko TFGa egin nuen Ferran Adriá-rekin... Ikuspegia asko zabaltzen dizu, pentsarazi, zure ondorio propioak ateratzen lagundu... **Zer falta zaio Ávilari? Balio duena sinestea?** Hemen gauza handiak egin ditzakegula sinestea. Iraganean itsatsita dago, eta pentsamendu eta estigma bana iltzatzuta dauzka zeintzuk esaten duten gauza berriak egiteko kanpora jo behar dela. Guk, aldiz, ekintzailetza lantzerantz hona itzuli beharra erribindikatzen dugu.

Eta hasi da iratzartzen? Bai, poliki-poliki. Bada nazioarteko turismoa erakartzen dabilen ardo-iraultza bat. Eta hasi dira gazteen negozio batzuk martxan jartzen: 3D ereduak, diseinua, Espainiako hanburgeseria onenetarikoa...

Mud Wine Bar-ekin hasi zineten saiakera ariketa gisa? Nik gastronomia negozio bat zabaltzeko nahia nuen eta hori lehen pausoa izan zen, baina ez nuen uste guztia hain azkarra izango zenik.

Gerora etorriko ziren Barro batzuk, molde aproposa daukan esamoldea... Bai. Nork bere etxerantz erraza pasatzeko moduko sukaldaritza egiten dugu, hankak lurrean jartzen ditugu erabat, eta lokatza moldatzen dugu etorkizuna eraikitzeko.

Eta kontzeptuak argitasun handiago hartzen dihardu... Bai. Gari biltegi zahar bat erosi genuen eta berorri geruzak kentzen aritu izan gara. Aurreko egoitzan ez geneuzkan leihorik, eta honakoak argi itzela dauka. Era berean, oraingo menua askoz gazteagoa eta freskoagoa da.

Nola jasotzen da Michelin izar bat 25 urterekin? Naturaltasunez. Ez dugu inongo plakarik jarri. Barro jaio zen gauzak egiteko eta erakusteko hemen ere gauza asko egin daitezkeela. Maite du sukaldean aritzea, sortzea eta etxean lan egiten dut, lagunekin... Hori da niretzat garrantzitsua. Sariak balio dute motibazioa gehitzeko, baina ez dira jomuga.

Jarduera fisikoa eta kirola, nazioarteko ikasleen integrazioan funtsezko tresna

JARDUERA FISIKOA ETA KIROLA FUNTSEZKO TRESNAK DIRA MONDRAGON UNIBERTSITATEKO NAZIOARTEKO IKASLEEN INTEGRAZIO SOZIAL ETA KULTURALA ERRAZTEKO, ONGIZATEA, INKLUSIOA ETA NORTASUN SENTIMENDUA SUSTATUZ.

Gaszte ugari kirol zerbitzutik antolatutako ekintza batean.

Kirola | Azken urteetan, ikasle batek izan ditzaken unibertsitateko bizipenak, esperientzia akademikoa baino askoz harago doaz. Unibertsitatearen helburu nagusia ikasleei etorkizunean izango dituzten beharrei erantzuteko baliabideak eskaintzea da, baina ezin uka dezakegu jende eta leku berriak ezagutzeko eta norbere burua garatzeko espazio ezin hobea ere badela. Gainera, egungo unibertsitateko sisteman oso errotuta daude gradu zein masterreko ikasleek beste herrialde batean egonaldiak egiteko programa espezifikoak; eta horietan alor akademikoa bigarren plano batean geratzen dela oso nabaria da. Ez dago esan beharrik: mundu osoko lurralde ezberdinetatik datozen ikasleentzat bereziki, kultura, bizi ohitura eta testuinguru berrietara egokitzea erronka handia da eta horrek guztiak dakarren konplexutasunaren ondorioz, jarduera fisikoa edo kirola ezinbesteko tresna da.

Jarduera fisikoak jatorri ezberdineko jendea beraien artean ezagutzeko aukera paregabea eskaintzen digu, bertako ikasleekin harremanak sortzea barne. Topaketa horiek, jarduera fisikoak egiteak dituen onura fisiko eta emozionalak baliatzeaz gain, ikasleei zenbait hizkuntza, ohitura eta balio ezagutzeko parada ematen dizkie.

Kirol Zerbitzutik nazioarteko ikasleentzat kirol jardunaldiak antolatu ditugu, harrera plana eta beraien arteko lehen sozializazio prozesuak errazteko. Harrera planaren baitan, beraiantzat propio, Basque Culture kirol praktika eta Welcoming kirol ekintzak antolatu ditugu lehen hilabeteetan. Euskal Herriko joko-jolas tradizionalak ikasi eta beraien artean harremanak sendotzeko ekintza oso baliagarriak izan dira. Gainera, jarduera horietaz gain, unibertsitate bertako ikasleekin ere hartu-emanak izan asmoz, hainbat mendi-irteera eta kirol txapelketa ere eraman ditugu aurrera.

Osasun fisiko eta emozionalean dituzten onurez gain, aipaturiko jarduerak funtsezkoak dira gizarte loturak egin eta integrazio kulturala garatzeko. Unibertsitateak programa horien aldeko apustua egitean, unibertsitate esperientziak maila akademikoaz gain, hazkunde pertsonal eta soziala ere barne hartzen dituela bistakoa da.

Hezkuntza ibilbideko nazioartekotze prozesuetan argi eta garbi ikusi da, ikasleen ongizate eta beharrei erantzuteko, jarduera fisiko eta kirola nahitaezkoak direla eta Kirol Zerbitzutik makina bat ekintza ditugu martxan adierazitako helburuak erdiesteko.

LUPEk ekintzaitzako Impact Social Cup irabazi du

LAGUNDUTAKO IRAKURKETARAKO IRTENBIDE TEKNOLOGIKO ARRAKASTATSU BATEKIN.

Apurva San Juan leinerra sari banaketan.

Enpresagintza Fakultatea | LUP, Oñatiko laborategian ikasitako Apurva San Juan leinerraren euskal proiektuak, Estatuko gainontzeko zortzi proposamenei gailendu zen Madrilen jokaturako eta sarietan 100.000 euro banatu zituen finalean.

Testua ahots bilakatu

Apurva San Juan leinerrak, Mondragon Unibertsitatearen LEINN graduaren testuinguruan, LUP proiektua sortu zuen gauegun zuzendariteknikoaden Eneko Calvorenkin batera. Zehazki, unibertsitateak Oñatin duen laborategia-

ren parte izan zen. Eta bere lanaren emaitza da lagundutako irakurketarako soluzio teknologiko arrakastatsua, jada komertzializatzen dena, ikusmen arazoak dituzten pertsonen eguneroko erraztu eta autonomia emateko.

Poltsikoko LUPA adimentsua, izeneko produktua, irakurtzeko zailtasunak dituzten pertsona guztiei zuzenduta dago, izan ikusmen txikiagatik, dislexiagatik, ikusmen-nekeagatik, desgaitasunagatik... Pertsona guzti-guztiendako diseinatutako produktua, baita ere testu asko irakurtzen dituztenendako ere.

Arizmendiarrietaren

TXOKOA

Jose Maria Arizmendiarrietaren ondarea, filosofia eta baloreak. Gogoeta liburuxka.

EUS

“Kooperatibistek benetako borrokalariak izan behar dute. Ogia irabazteko modu bat baino gehiago da gizarte-bokazioa”. (Cooperación aldzakaria 9. zenbakia / 1961eko

Maiatza)

elkarrekin etorkizuneko industria eraikitzen

**PERTSONAK
ERDIGUNEAN
DITUEN
PROIEKTUAREN
PARTE IZAN
GUREKIN**

Mundua, bagoaz.

BANOOOA **GO!**

Irentsi mundua LABORAL Kutxaren GO! txartelarekin.

EZ du komisiorik Estatu osoko
10.000 kutzazain baino gehiagotan*.

EZ du komisiorik, LABORAL Kutxaren
aldetik, atzerriko kutzazainetan**.

EZ du komisiorik
dibisa aldatzeagatik.

EZ DU KOMISIORIK, EZ HEMEN*, EZ ATZERRIAN**

*Zure probintzian dirua komisiorik gabe ateratzeko, LABORAL Kutxaren kutzazain-sarea duzu; zure probintzietatik kanpo, berriz, entitate hauetako kutzazainak erabil ditzakezu: Caja Rural, Cajamar, Bankinter, Caja de Ingenieros, Cashzone, Deutsche Bank, Arquia Banca, Euro Automatic Cash eta Euronet WorldWide.
**LABORAL Kutxak ez du komisiorik kobratuko atzerriko kutzazainetan. Kutzazainaren jabeak komisio bat ezar lezake kutzazaina erabiltzeagatik (LABORAL Kutxak ez).

Abantaila horietaz baliatzeko, LABORAL Kutxaren bezero izan behar duzu, 14 eta 29 urte bitartekoa (biak barne). Horrez gain, 18 urtetik aurrera nahitaezkoa izango da entitate honetan Bizum aktibatuta izatea.

LABORAL
kutxa